

Rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 30.06.1966, sp. zn. 10 Co 154/65, ECLI:CZ:KSBR:1966:10.CO.154.1965.1

Číslo: 62/1967

Právní věta: K otázce vypořádání mezi dědici podle § 483 o. z.

Soud: Krajský soud v Brně

Datum rozhodnutí: 30.06.1966

Spisová značka: 10 Co 154/65

Číslo rozhodnutí: 62

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Dědění

Předpisy: 40/1964 Sb. § 483

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 62/1967 sb. rozh.

K otázce vypořádání mezi dědici podle § 483 o. z.

(Rozhodnutí krajského soudu v Brně ze dne 30. 6. 1966, [10 Co 154/65](#).)

Státní notářství ve Žďáře n. S. rozhodlo podle § 483 o. z. a § 39 odst. 3 not. ř. v řízení o dědictví po J. G. zemřelém dne 19. 6. 1965 tak, že z dědictví nabývá zůstavitelův vnuk R. G. nemovitý majetek v ceně 5630,- Kčs a movité věci v ceně 70,- Kčs a vnuci zůstavitelovi Vladimír, Vlastimil, Ivan, Jindřich, Zdeněk, vnučka Jiřina G. každý 475,- Kčs, jež jim vyplatí dědic R. G.

Krajský soud v Brně rozhodnutí státního notářství zrušil.

Z odůvodnění:

V odvolání proti shora uvedenému rozhodnutí státního notářství brojí odvolatel, vnuk zůstavitelův V. G., proti způsobu vypořádání dědictví. Vychází z toho, že zůstavitel platnou závětí ze dne 26. 8. 1963 ustanovil jeho dědicem veškerého svého majetku a namítá, že takové vypořádání dědictví, podle něhož ideální polovinu zůstavitelových nemovitostí, která je předmětem dědictví, nabývá vnuk zůstavitelův R. G., je v rozporu se závětí a projevenou vůlí zůstavitele. Současně s poukazem na to, že v domě, který je předmětem dědictví, též bydlí se svojí matkou a svými sourozenci, dožaduje se pak toho, aby rozhodnutí státního notářství bylo buď zrušeno a nebo změněno tak, že ideální

polovinu zůstavitelových nemovitostí nabývá on s povinností vyplatit ostatním dědicům jejich zákonné dědické podíly.

Státní notářství když k dohodě o vypořádání dědictví nedošlo, vypořádává svým rozhodnutím dědictví tak, že ideální polovinu nemovitostí ve vlastnictví zůstavitele, proti ustanovení jeho závěti přikazuje vnuku zůstavitele nezl. R. G., který již druhou polovinu nemovitostí vlastní a jemu ukládá, aby dědická práva ostatních dědiců uspokojil v penězích, protože je toho názoru, že jen takovéto vypořádání vyhovuje požadavku účelného využití věci (nemovitosti) v souladu se zájmy společnosti ve smyslu ustanovení § 484 odst. 2 o. z. a že by naopak bylo v rozporu se zájmy společnosti, kdyby vypořádání bylo provedeno tak, že by ideální polovinu nemovitostí nabyl vnuk zůstavitelův V. G. Rozpor se zájmy společnosti vidí státní notářství v možných sporech spoluvlastníků, kterým chce spojením vlastnictví k nemovitostem v rukou jedné osoby předejít.

Základní otázkou, rozhodnou pro posouzení správnosti provedeného vypořádání je závěr o tom, zda státní notářství může provést podle § 483 o. z. vypořádání mezi dědici způsobem, který by byl v rozporu s platnou závětí zůstavitele.

Občanský zákon dává přednost dědění ze zákona, které z hlediska zájmů společnosti je nejvhodnějším způsobem přechodu majetku zemřelého občana, jelikož při této formě dědění přechází zůstavitelův majetek na osoby, které byly zůstaviteli nejbližší. Dědění ze závěti připouští však přechod zůstavitelova majetku na osoby, které zůstavitel ve své závěti určil, protože v konkrétním případě může mít zůstavitel blízký vztah i k jiným osobám, než se obecně předpokládá anebo bližší vztah k určité osobě nebo osobám z okruhu zákonných dědiců. Dědění ze závěti umožňuje tedy zůstavitelovi výběr dědiců, ve kterém je omezen zůstavitel toliko ustanovením § 490 o. z. o nepominutelných dědicích.

Zůstavitel pořídil o svém majetku závěť ze dne 26. 8. 1963, podle níž dědicem veškerého svého majetku ustanovil svého vnuka V. G. Formálně jde o závěť platnou, obsahově je neplatná jen pokud se ostatním nezletilým potomkům nedostalo alespoň tolik, kolik činí jejich dědický podíl ze zákona (§ 479 o. z.). K závěru, že by převzetí ideální poloviny nemovitostí vnukem V. G. a nikoliv vnukem R. G., který je vlastníkem druhé ideální poloviny děděných nemovitostí, bylo v rozporu se zákonem a zájmy společnosti proto, že se k nemovitosti, která může uspokojit bytové potřeby jen jedné rodiny, vytváří spoluvlastnický poměr, pak dojít nelze, když občanský zákon v ustanovení § 136 odst. 1 připouští, aby bez ohledu na to, zda konkrétní věc může objektivně sloužit k uspokojení potřeb jedné osoby, byla v osobním spoluvlastnictví více osob. Za tohoto stavu věci má proto státní notářství vycházet z toho, že k převzetí ideální poloviny zůstavitelových nemovitostí je povolán vnuk V. G. Navíc je třeba při posuzování účelnosti přihlížet k i tomu, že právě tento dědic s matkou a svými sourozenci v děděném rodinném domku bydlí a užívá i ostatní nemovitosti.

Protože s ohledem na vyslovený právní názor odvolacího soudu je v konkrétní věci při vypořádání dědictví třeba vycházet z jiného předpokladu, než ze kterého vycházelo státní notářství, přičemž nelze vyloučit za změněné situace ani případnou dohodu dědiců, nezbylo odvolacímu soudu, než aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil státnímu notářství k dalšímu řízení (§ 221 odst. 1. o. s. ř.).